

Paikasta palveluksi - ammatillisen erityisopetuksen satelliittiopiskelumalli

Hanke-esittely
MYR-kokous 23.1.2023

Hanketoiminnan asiantuntija Irene Konttinen ja koulutuspäällikkö Minna Keisu,
Ammattiopisto Luovi

Hankkeen tausta ja tarve

- Ikäluokkien pientyessä koulutuspalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden varmistaminen laajoilla harvaan asutuilla alueilla, kuten Lapissa, on koulutuksen järjestäjille haastavaa.
- Nykyinen tapa järjestää ammatillista koulutusta ei ole toimiva vaativaa erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle
 - Yksittäisiä opiskelijoita eri puolilla Lappia > kaikkialle ei ole mahdollista perustaa opiskeluryhmää.
 - Opiskelijoita ei ole järkevää / mahdollista siirtää koulutuksen järjestäjän kiinteisiin oppimisympäristöihin.
 - Välimatkat ovat pitkiä, oppilaitosten yhteydessä ei ole välttämättä mahdollisuutta ympärivuorokautiseen tuettuun asumiseen.
 - Opiskelijalla on yleensä kotipaikkakunnalla laaja palveluverkosto.
 - Muualla hankittu osaaminen ei ole täsmätyöntekijöillä suoraan siirrettävissä vaan se kannattaa suoraan räätälöidä työpaikan tarpeisiin ja toimintaympäristöön.
- Alueen työpaikoilta löytyy vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille soveltuvia "piilotyöpaikkoja", kun niitä osataan etsiä ja osaaminen räätälöidään niihin sopivaksi.
- Toiminta-ajatus: **koulu ei ole paikka vaan palvelu.**

Hankkeen tavoitteet

Hankkeessa luodaan **pedagoginen ja rakenteellinen toimintamalli siihen**, miten vaativaa erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan yksilöllinen opintopolku toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa toteutuu hänen omalla kotipaikkakunnallaan / omissa toimintaympäristöissään.

1. **Vaativaa erityistä tukea tarvitsevilla opiskelijoiden**, joiden toimintakyky ei mahdollista toiselle paikkakunnalle siirtymistä, oppivelvollisuuden mukaiset **opinnot ammatillisessa koulutuksessa toteutuvat omalla kotipaikkakunnalla / toimintaympäristöissä**.
2. Vaativana erityisenä tukena toteutettava toisen asteen ammatillinen koulutus toteutuu **yhteistyössä Lapin alueen työpaikkojen, kuntien palveluverkoston ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa** satelliittiopiskelumallin mukaisesti. Kaikilla **Lapin alueen kunnilla on tieto opiskelumahdollisuuksista** oppivelvollisuuden piiriin kuuluville vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille, joiden toimintakyky ei mahdollista opintoja toisella paikkakunnalla.
3. Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opintonsa päättävillä vaativaa erityistä tukea tarvitsevilla opiskelijoilla on aiempaa **paremmat edellytykset työllistyä**.
4. Lapin alueen **työpaikoille ja yrityksiin** on koulutettu **osaavaa (täsmä)työvoimaa**. Alueen **työpaikoilla on tietoa** osatyökykyisten työllistämisen mahdollisuuksista ja tukimuodoista.

Kohderyhmät

1. Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat
 - Oppivelvollisuusikäiset ammatillisen koulutuksen **hakijat ja opiskelijat**, jotka tarvitsevat vaativaa erityistä tukea opinnoissaan, ja joiden toimintakyky ei mahdollista opiskelua toisella paikkakunnalla
 - Ammatillista erityisopetusta toteuttava **opetus-, ohjaus- ja moniammatillinen tukipalveluhenkilöstö**
 - **työnantajat**, jotka osallistuvat nuoren opintopolun toteuttamiseen, työpaikkakartoitukseen ja saavat palveluja mm. vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden työllistämiseen
2. Hankkeen välillisiä kohderyhmiä ovat
 - nuoren opintopolun ja yksilöllisen tuen toteuttamiseen tarvittava, varsinaisille kohderyhmille **palveluita tuottavat julkiset ja yksityiset organisaatiot**
 - **muut ammatillisen koulutuksen järjestäjät.**

Hankkeen toimenpiteet

Työpaketti 1: Satelliittiopiskelumallin kehittäminen ja pilotointi

1. Satelliittiopiskelu- ja työvoimatarpeiden kartoittaminen
2. Satelliittiopetuksen suunnittelu ja organisointi
3. Työelämäyhteistyö ja työpaikkojen osaamisen varmistaminen
4. Satelliittiorganisaation johtamisen kehittäminen

Työpaketti 2: Digitaalisten palvelujen kehittäminen

Kehitetään satelliittiopiskelun tueksi vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tarpeisiin digitaalisten palvelujen käyttöönottoa ja hyödyntämistä. Lähtökohtana palvelujen suunnittelulle ja toteuttamiselle ovat kunkin opiskelijan erityisen tuen tarpeet, tavoitteet sekä toimintaympäristön (esim. työpaikka) mahdollisuudet.

Hankkeen tulokset

1. Oppivelvollisuusikäisten **vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden koulutuspalveluiden saatavuus ja saavutettavuus toteutuu Lapissa**. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat, joiden toimintakyky ei mahdollista opintoja toisella paikkakunnalla, suorittavat toisen asteen ammatillisia opintoja omalla kotipaikkakunnallaan / toimintaympäristöissään. (Mittari: Lapin kuntien vaativaa erityistä tukea tarvitsevista oppivelvollisuusikäisten tilanne, VALPAS-järjestelmän tiedot).
2. Hankkeen aikana noin **50 vaativaa erityistä tukea tarvitsevaa opiskelijaa on opiskellut satelliittiopiskelumallin mukaisesti** toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa omalla kotipaikkakunnallaan ja/tai toimintaympäristössään. (Mittari: ESR-henkilö aloitus- ja lopetusilmoitusten lukumäärä, oppimisjärjestelyt HOKSin mukaisesti).
3. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden **edellytykset työllistyä ovat parantuneet** (Mittari: suoritettut opinnot / koulutus / tutkinto, opiskelijapalaute).
4. Satelliitti-opiskelumallin mukaisesti **yhteistyö** työpaikkojen ja elinkeinoelämän sekä muun palveluverkoston kanssa on **systemaattista, ennakoivaa** ja kaikkia osapuolia hyödyttävää. (Mittari: palautekysely).
5. Alueen **työpaikoilla on enemmän tietoa** osatyökykyisten työllistämisen mahdollisuuksista ja tukimuodoista. (Mittari: Luottamus- ja mainekysely opintoihin ohjaaville tahoille ja työelämälle).
6. **Digitaalinen työkalupakki**, jossa kuvataan erilaiset satelliittiopetuksessa hyödynnettävät digitaaliset ratkaisut ja ohjeita/vinkkejä niiden käyttöön (myös vaativaa tukea tarvitsevalle opiskelijalle).

Hankkeen pitkän aikavälin vaikutukset

- 1) Kaikki Lapin alueen nuoret suorittavat toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai TELMAopinnot oppivelvollisuuden mukaisesti (Mittari: VALPAS-järjestelmä)
- 2) Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden työllistyminen Lapissa on lisääntynyt (Mittari: työllistymisprosentti Luovin opiskelijoiden jatkosijoittumiskyselystä 2021 ja 2025)

Hankkeen resurssit

Hankehenkilöstön kulut

- **kokoaikainen hankepäällikkö:** kehittämistoiminnan ja pilotointien koordinointi ja toteuttaminen sekä toiminnan mallintaminen
- **kokoaikainen digiasiantuntija:** pilotointeihin sisältyvä digitaalisten palveluratkaisujen kehittäminen

Ostopalvelut (flatratesta)

- **asiantuntijapalvelut** satelliittiorganisaation kehittämiseen, opetus- ja ohjaushenkilöstön koulutukseen ja digipalveluihin, Ratko-menetelmän koulutus kohderyhmälle (opetus- ja ohjaushenkilöstö)
- **markkinointi- ja tiedotusmateriaalit** (esim. mahdollinen videotuotanto) ja materiaalien painatuskustannukset
- **lisenssimaksut** pilotoitaviin laitteisiin ja ohjelmistoihin liittyen

Muut henkilöstökulut (flatratesta)

- Luovin viestintäsuunnittelija; hankkeen tiedotus-, viestintä- ja markkinointitoimenpiteet
- Luovin hankeassistentin palkkakustannukset

Koulutukseen liittyvät kustannukset (opetus-, ohjaus, ja oppilaitoksen tukipalveluhenkilöstön kulut sekä opiskelijan oppimateriaali-, laite- ym. kustannukset) **katetaan perusrahoituksesta!**

Perustiedot

- Toiminta-alue: Lappi
- Hankkeen kesto: 36kk
- Toimintalinja 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi, Eryityistavoite 4.2. Uutta osaamista työelämään
- Kustannusarvio (haettava rahoitus 80%):

	Yhteensä, €
1 Palkkakustannukset	374 925
Flat rate 40 % kehittäminen	149 970
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0
Nettokustannusarvio yhteensä	524 895